

Περίληψη προφορικής ανακοίνωσης

«Νευρώνες σε συντονισμό: ιστορίες από τον εγκέφαλο τη στιγμή της εμφύχωσης. Η εμφύχωση μέσα από το πρίσμα της νευροεκπαίδευσης»

Δήμητρα Κόνιαρη

Η εμφύχωση, ως εκπαιδευτική μέθοδος ή τεχνική, θεωρείται ως ένας σημαντικός σύμμαχος για τον εκπαιδευτικό γιατί συντελεί στην πρόκληση και προαγωγή εσωτερικών κινήτρων στους μαθητές και ενισχύει την προσωπική τους δέσμευση απέναντι στη γνώση και τη μάθηση (Κοκκίδου, 2014). Στο πλαίσιο αυτό, ο εκπαιδευτικός δεν λειτουργεί αποκλειστικά ως μεταδότης γνώσεων, αλλά ως παιδαγωγικό πρόσωπο που «εμψυχώνει, ενθαρρύνει, δίνει δύναμη, κίνηση και ροή, ενεργοποιεί» (Γκανά και συν., 2019, σ. 500). Έτσι, η εκπαιδευτική πράξη μετατοπίζεται από τη διδασκαλία ως *παράδοση περιεχομένου* στη διδασκαλία ως *διευκόλυνση εμπειρίας και νοήματος* και η λειτουργία της μάθησης δεν αποτελεί μια ουδέτερη γνωστική διαδικασία, αλλά συνδέεται στενά με το συναίσθημα, τα ενδιαφέροντα, τα κίνητρα και την κοινωνική αλληλεπίδραση που δημιουργούνται τη στιγμή της διδασκαλίας-μάθησης.

Γιατί όμως η εμφύχωση και οι λειτουργίες που ενεργοποιεί στους μαθητές έχουν θετική επίδραση στη μάθηση; Ποιος είναι ο ρόλος της ενθάρρυνσης, της θετικής ανατροφοδότησης και της εμπειρίας ροής στην ανάπτυξη των νευροβιολογικών μηχανισμών που υποστηρίζουν τη μάθηση; Ποιοι είναι οι νευροβιολογικοί μηχανισμοί που ενεργοποιούνται και πώς αυτοί συνδέονται με γνωστικές λειτουργίες όπως η προσοχή, η σκέψη και η μνήμη; Ποιες λειτουργίες ενισχύουν τη μάθηση στα μικρά παιδιά; Ποιες στους εφήβους; Τελικά, υπάρχει κάποιος βέλτιστος τρόπος σύμφωνα με τον οποίο μαθαίνει και αναπτύσσεται ο ανθρώπινος εγκέφαλος και ποιον ρόλο παίζει η διαδικασία της εμφύχωσης στην ενεργοποίησή του;

Αυτά είναι μερικά από τα ερωτήματα που θα επιχειρήσει να φωτίσει η παρούσα παρουσίαση. Αναλύοντας τα πορίσματα σύγχρονων νευροβιολογικών ερευνών, θα εισχωρήσουμε στα αθέατα

μονοπάτια του εγκεφάλου που εμπυχώνεται· εκεί όπου η περιέργεια και η συγκίνηση συναντά τη γνώση, και η μάθηση τείνει να γίνεται βαθύτερη, πιο παρακινητική και πιο διαρκής. Θα παρατηρήσουμε πώς οι νευρώνες συντονίζονται σαν μια αόρατη ορχήστρα όταν το άτομο βιώνει καταστάσεις εμπύχωσης κατά τη διδασκαλία-μάθηση και πώς υφαίνονται τα νευρωνικά κυκλώματα που θα υποστηρίξουν την ανάπτυξη του νου. Τέλος, θα στοχαστούμε, χρησιμοποιώντας νευροβιολογικά δεδομένα, πάνω στο γιατί η διαδικασία της διδασκαλίας-μάθησης δεν αφορά μόνο τη μετάδοση γνώσεων και δεξιοτήτων, αλλά αποτελεί κυρίως μια διεργασία μεταμόρφωσης του ανθρώπου, μια εσωτερική περιπέτεια κατά την οποία ο εγκέφαλος πλάθεται και αναπλάθεται και ο άνθρωπος εμπλουτίζει και διευρύνει τα όρια του νου και των δυνατοτήτων του (Immordino-Yang et al., 2025· Κόνιαρη, 2019).

Βιβλιογραφία

- Γκανά, Γ., Ζησοπούλου, Ε., Θεοδωρίδης, Ν., & Σιάνου-Χατζηκαμάρη, Π. (συντονιστές) (2019). *Η εμπύχωση θέλει τέχνες: απόψεις για την Εμπύχωση μέσω τεχνών στην εκπαίδευση*. Στο Θ. Ράπτης & Δ. Κόνιαρη (Επιμ.), *Μουσική Εκπαίδευση και Κοινωνία: νέες προκλήσεις, νέοι προσανατολισμοί*. Πρακτικά 8ου Συνεδρίου της Ε.Ε.Μ.Ε. (σσ. 497–541). Ε.Ε.Μ.Ε.
- Immordino-Yang, M. H., Darling-Hammond, L., & Krone, C. R. (2025). Nurturing nature: How brain development is inherently social and emotional, and what this means for education. In *Social and emotional learning* (pp. 63-83). Routledge.
- Κοκκίδου, Μ. (2014). *Η εμπύχωση στη διδασκαλία-μάθηση: Το σχολείο της χαράς και της καρδιάς*. Fagotto books.
- Κόνιαρη, Δ. (2019). Μουσική Νευροεκπαίδευση: Όταν οι επιστήμες της μουσικής αγωγής συνδιαλέγονται με τις επιστήμες του νου, του εγκεφάλου και της εκπαίδευσης. Στο Λ. Στάμου (Επιμ.), *Διαλεκτική και Πρωτοπορία στη Μουσική Παιδαγωγική* (σσ. 217-226). Ε.Ε.Μ.Ε.